

RENNEBU
KOMMUNE

www.rennebu.kommune.no

Sti- og løypeplan Rennebu kommune 2024-2033

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
1.1	<i>Om friluftslivet i Rennebu.....</i>	3
2	Nasjonale, regionale og lokale føringer	4
2.1	<i>Nasjonale føringer.....</i>	4
2.1.1	Handlingsplan for friluftsliv.....	4
2.2	<i>Regionale føringer</i>	5
2.2.1	Trollheimen landskapsvernområde	5
2.2.2	Forollhogna nasjonalpark	5
2.2.3	Regional plan for villrein.....	5
2.2.4	Trøndelag fylkeskommune.....	6
2.3	<i>Lokale føringer</i>	6
2.3.1	Planstrategien	6
2.3.2	Kommuneplanens samfunnsdel	6
2.3.3	Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.....	6
2.3.4	Folkehelseplan.....	6
2.3.5	Kartlegging og verdsetting av friluftsområder.....	7
2.3.6	Forvaltningsplan for Buvatnet.....	7
2.3.7	Beiteplan	7
2.4	<i>Mål</i>	8
3	Metode og organisering	9
3.1	<i>Medvirkning.....</i>	9
3.2	<i>Kartlegging og registrering.....</i>	10
3.3	<i>Sentrale aktører</i>	10
3.4	<i>Tilrettelegging for friluftsliv</i>	11
3.4.1	Tilrettelegging i verneområder	12
3.4.2	Infrastruktur	12
3.4.3	Vis hensyn til dyra!.....	13
3.4.4	Om ferdselsretten	13
3.4.5	Om sykling og riding	14
3.4.6	Om fiske	14

3.4.7	Om motorferdsel i utmark	15
3.4.8.	Om preparering av skiløyper	15
4	Sti- og løypenettet i Rennebu	16
5	Tiltaksdel	17
6	Vedlegg	19

Bålplass og bru ved Minillstien

Foto: Kristine Ek Brattset

Forsidefoto: Utsikt fra Skruen tatt av Evy-Ann Ulfsnes

1 Innledning

1.1 Om friluftslivet i Rennebu

Friluftslivet er en sentral del av den fysiske aktiviteten for rennbyggen. Det kom fram i en digital undersøkelse gjort i forbindelse med utarbeidelsen av kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Regjeringen ønsker med sin handlingsplan for friluftsliv at så mange som mulig i befolkningen utøver friluftsliv jevnlig. Naturen er en viktig kilde til helse og livskvalitet, og en sentral del av den norske kulturarven og nasjonale identiteten.

Kommuneplanens samfunnsdel for Rennebu definerer ett overordnet mål: **Barnas Rennebu – Raus, trygg og spennende**. Rennebu kommune skal tilrettelegge for barn og skape gode oppvekstvilkår, gode utviklingsmuligheter og meningsfulle opplevelser. I den overordnede arealstrategien vår er det bestemt at vi skal sikre utearealer tilpasset barn og unge, og sørge for muligheter til å sykle og gå trygt i sine nærmiljø.

Det er et ønske å fremheve friluftslivet i nærmiljøet, slik at flest mulig med de forutsetningene de har kan oppleve naturen og utøve fysisk aktivitet. Tilrettelegging for fysisk aktivitet er derfor svært viktig for den generelle folkehelsen. Allemannsretten er en viktig forutsetning som gir oss lov til å ferdes og oppholde oss i naturen, uavhengig av hvem som eier grunnen. Samtidig er det viktig at brukere av naturen opptrer hensynsfullt og ikke etterlater spor etter seg.

Rennebu kommune er privilegert med et mangfoldig nettverk av ferdselsårer i hele kommunens strekning, både for store og små.

I september 2020 ble det i kommunestyret vedtatt at Rennebu kommune skulle starte arbeidet med sti- og løypeplan. Prosjektet skal identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer for å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv.

En utarbeidet sti- og løypeplan skal bidra til å systematisere, konkretisere og effektivisere dette arbeidet. Det er satt ned en prosjektgruppe med representanter fra utmarksnæringen (Rennebu Utmarksråd), folkehelse (kommunens folkehelsekoordinator), og reiselivet (Bygdasenteret AS). Det er også bestemt en referansegruppe for bredere innhenting av innspill til planen.

Sti- og løypeplanen er en temaplan, det vil si at den ikke er juridisk bindende, men kan brukes som kunnskapsgrunnlag i planarbeid. Planen er i tråd med kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2022-2030.

I denne planen nevnes følgende utfordringer knyttet til turløyper og stier:

- Det er fine turmuligheter i hele kommunen, men det er behov for bedre merking og informasjon.
- Det er mange flotte turmål for både langtur og nærtur som krever lokalkunnskap for å finne frem.
- Det mangler gode parkeringsmuligheter ved sentrale utfartspunkter, spesielt på vinteren.

2 Nasjonale, regionale og lokale føringer

FNs bærekrafts mål

FNs bærekrafts mål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Friluftslivet bidrar blant annet til bærekrafts målene om god helse, mindre ulikhet, stoppe klimaendringene, bærekraftige byer og samfunn, liv under vann og liv på land. Friluftslivet gir vesentlige bidrag til bærekrafts målet om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. Bidraget er bl.a. knyttet til opplevelsen av natur, av stillhet og ro, til fysisk aktivitet, mestring og sosialt samvær og har positiv effekt på fysisk og psykisk helse.

2.1 Nasjonale føringer

2.1.1 Handlingsplan for friluftsliv

Handlingsplanen er en oppfølging av Meld. St. 18 (2015–2016) «Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet». Det er laget flere tiltak for å styrke arbeidet med friluftsliv med mål om at friluftslivet skal være kilde til helse og livskvalitet for alle, i tillegg er det en sentral del for kulturarven og identiteten vår. Arbeidet er et sentralt bidrag for målet om at naturen i større grad skal brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

2.2 Regionale føringer

I Rennebu er det flere større verneområder med egne verneforskrifter, forvaltningsplaner og besøksstrategier som legger rammer for hva som kan skje innenfor disse områdene. Utdrag fra plandokumentene som vist under legger retningen for hvordan en best ønsker å forvalte disse områdene sammen med brukere, grunneiere og kommune.

2.2.1 Trollheimen landskapsvernområde

Verneområdestyret for Trollheimen har som forvaltningsmål å legge til rette for et bærekraftig friluftsliv.

I sin besøksstrategi er dette synliggjort slik:

- Bruken av verneområdene i Trollheimen framover skal skje etter samme mønster som tidligere – der setring / beitebruk / jakt og fiske har sin plass sammen med enkle friluftaktiviteter, som ikke krever vesentlig tilrettelegging, forstyrrer beitedyr eller setter spor.
- Det skal ikke tilrettelegges for aktiviteter som medfører vesentlig økt behov for motorferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen.
- Ny tilrettelegging skal i hovedsak skje i randsonene og der det av hensyn til sårbarhet eller konflikt mellom brukergrupper er behov for å styre områdebruken.
- Verneområdestyret ønsker å bidra til utvikling av enkelte innfallsporarter ved å tilrettelegge for gode brukeropplevelser, samt å formidle kunnskap om natur og verneverdier på en god måte.
- Det etablerte stinettet skal holde en god kvalitet, og utbedres når hensyn til sårbare natur- og kulturverdier krever det

2.2.2 Forollhogna nasjonalpark

Besøksforvaltning i Forollhogna handler om å ivareta og forvalte natur- og kulturarv i sammenheng, legge til rette for opplevelser og kunnskapsformidling, samt lokal verdiskaping i bygdene rundt fjellet. Strategien har fokus på alle verneområdene i Forollhogna med sine verneverdier som helhet.

Et sentralt mål i besøksstrategien er å skjerme de sentrale delene i fjellområdet mot økt ferdsl, for å ivareta villreinens leveområder og sårbart fugle- og dyreliv. Det er derfor viktig med god tilrettelegging for friluftslivet i randsonen.

2.2.3 Regional plan for villrein

Formålet med regional plan for Forollhogna er å være en strategi for helhetlig forvaltning, og bruk av fjellområder som er spesielt viktig for villreinens framtid i Norge blant annet gjennom

tilrettelegging for friluftsliv. Sti- og løypeplanen nevnes som et viktig grep for å bidra til planmessig styring av ferdsel.

2.2.4 Trøndelag fylkeskommune

I Trøndelag gir Trøndelagsplanen strategisk retning for utviklingen av sentrale samfunnsområder. Bolyst og livskvalitet er et av de tre innsatsområdene i planen som inkluderer friluftslivet. Kulturstrategien Balansekunst inneholder strategier for «gode møteplasser» og «god livskvalitet», der friluftslivet har en sentral plass.

2.3 Lokale føringer

2.3.1 Planstrategien

I planstrategien for Rennebu kommune er sti- og løypeplanen lagt inn som en temaplan. Det vil si at den ikke er et juridisk bindende dokument, hensikten er derimot å avklare veivalg og nødvendige prioriteringer på lang sikt.

2.3.2 Kommuneplanens samfunnsdel

I kommuneplanens samfunnsdel er det løftet fram at Rennebu er et attraktivt bosted og arbeidssted. For å nå dette målet skal man formidle Rennebus aktivitetsmuligheter innen natur- og friluftsliv i kommunen. I dette arbeidet er det løftet fram at man skal søke å kanalisere stier og løyper. Man skal også legge til rette for utvikling av etablerte attraksjoner.

2.3.3 Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet sier noe om kommunens målsettinger om satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv. Friluftslivet er den viktigste kilden til fysisk aktivitet for rennbyggen.

2.3.4 Folkehelseplan

Folkehelseplanen er en temaplan. Fokusområder i planen er blant annet bedring av innbyggernes helse og levevaner, bli et bærekraftig lokalsamfunn, og samtidig styrke barn og unges helse og oppvekstkår. Dette nås blant annet gjennom tilrettelegging for fysisk aktivitet for mennesker med ulike forutsetninger i alle aldersgrupper.

2.3.5 Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

Arbeidet med kartlegging og verdsetting av friluftsområder» ble gjennomført i perioden 2015-2017 i Rennebu. Dette er en kartlegging som viser hvor kommunens viktigste friluftsområder ligger. I dette arbeidet ble det også registrert en del stier i Rett i kartet» i 2020/2021. Et viktig resultat av dette arbeidet var revidering av turkartet.

2.3.6 Forvaltningsplan for Buvatnet

Buvatnet er et av de viktigste nærfriluftsområdene i kommunen, og har status som et statlig sikret friluftsområde. Det vil si at det offentlige har skaffet seg rådighet over området ved kjøp eller avtale om bruksrett. Staten har bidratt til at disse områdene har blitt sikret for allmennhetens bruk etter at kommunen har søkt om det. Det er utarbeidet en egen forvaltningsplan for Buvatnet.

2.3.7 Beiteplan

Beiteplan er en temaplan som beskriver bruken av utmarksbeitet i Rennebu. Rennebu er en viktig landbrukskommune og en stor hyttekommune. Det oppleves økning av interesser som ønsker å benytte seg av utmarka. Dyr på utmarksbeite er svært viktige med tanke på vedlikehold og utvikling av stinett og kulturlandskap. Uavhengig av ferdselsform, vil imidlertid menneskelig ferdsel påvirke natur og dyreliv i ulik grad. Det vil dermed alltid sentralt være bevisst på beitebruk når man tilrettelegger for friluftsliv.

2.4 Mål

Rennebu kommune ønsker at planen skal bidra til å

- Øke bolyst og øke attraktiviteten som reisemål
- Øke fysisk aktivitet og psykisk helse blant innbyggerne
- Gi et bredere aktivitetstilbud, med ulik tilretteleggingsgrad, sommer som vinter for alle
- Virke konfliktdepende ovenfor potensielle interessekonflikter

Dette nås gjennom å

- Gi en oversikt over ferdselsnett i Rennebu, med status og tiltak
- Identifisere turmål i nærmiljøet ved skoler, barnehager og eldrecenter tilpasset deres bruk
- Oppfordre bygdesentre/greider til å ha et nærturmål som er tilgjengelig for alle
- Kartlegge turmål og friluftsopplevelser for folk med nedsatt funksjonsevne
- Kartlegge turmål og friluftsopplevelser for barn og unge
- Knytte turmål til lokal natur- og kulturhistorie
- Bedre samarbeid og koordinering mellom aktører som arbeider med friluftsliv
- Jobbe for at ferdselen kanaliseres vekk fra sårbare områder

Døåbrua - Holtveien

Foto: Evy-Ann Ulfnes

3 Metode og organisering

Kommunedirektøren er prosjekteier. Ansvaret for arbeidet legges til avdeling for samfunnsutvikling og drift, enhet landbruk og miljø, som også koordinerer den praktiske gjennomføringen av tiltak.

Det er fastsatt en prosjektgruppe med deltagere fra næringslivet, helseadministrasjonen og utmarksnæringen.

Det skal gjennomføres åpent møte og planen skal legges ut på høring.

3.1 Medvirkning

Annonsering om oppstart av arbeidet på kommunens hjemmeside og facebook-side. I arbeidet med kartlegging av nåsituasjonen ble aktuelle organisasjoner, lokallag mv. tilskrevet med ønske om innspill. I tillegg ble det arrangert et åpent innspillsmøte for lag og foreninger, med avklaring av mål og omfang. Oppmøtet var bra, og det kom inn en del innspill, disse er systematisert grendevis på skjema og legges ved plandokumentet.

Planen legges ut på høring for å få gode innspill.

Under arbeidet med vurdering av tiltak er det lagt opp til dialogbasert medvirkning med forslagsstillere, grunneiere og interessehavere for å sikre at tiltakene som velges er de beste og mest gjennomførbare.

Referansegruppen:

- Beitelagene i Rennebu / Reindriftnæringa
- Grunneierlag i Rennebu
- Skogeierforeningen
- Eldreråd
- Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Grendelag
- Barnas Turlag
- Rennebu IL
- Innset IL
- Rennebu Næringsforening
- Trondhjems Turistforening/DNT
- Løypeforeninger
- Hytteforeninger
- Verneområdestyrene

3.2 Kartlegging og registrering

Arbeidsgruppa har arbeidet med kartlegging og registrering av stier i QGIS. Kildematerialet har vært turbøker, turkart og kommunale og nasjonale kartbaser. Manuskartet er satt sammen av FKB TraktorVegSti, N50 Samferdsel, Tur- og friluftsruter. Manuskartet danner grunnlaget for plankartet sammen med innspill fra møtet med lag og organisasjoner, lokal kunnskap og informasjon fra besøksstrategien til verneområdene.

3.3 Sentrale aktører

Samarbeid og organisering

Samarbeid mellom ulike aktører er viktig for en god og bærekraftig forvaltning og utvikling av sti- og løypenettet. At prosessene skjer i riktig rekkefølge og inkluderer de riktige interessentene er svært viktig i denne sammenheng. Derfor bør grunneiere, beitelag og villreininteresser tidlig involveres i prosesser som kan berøre de. Dette er viktig for å avdekke eventuelle hensyn som bør ivaretas.

Grunneiere

Grunneiere har disposisjonsrett over egen eiendom, og er med det en veldig viktig aktør i planlegging, tilrettelegging og utvikling av sti- og løypenettet. Derfor er det viktig med et godt og formalisert samarbeid mellom kommunen, grunneiere, frivillige organisasjoner og brukere.

SNO

Statens naturoppsyn utøver oppsyn i verneområdene. Andre oppgaver de har er veiledning, informasjon, skjøtsel, registrering og dokumentasjonsarbeid.

DNT

Den Norske Turistforening er den største friluftsforskningsorganisasjon i Norge. DNT har ansvar for DNT-hyttene og de DNT-merka løypene som går igjennom kommunen, for eksempel Trekanten i Trollheimen.

Verneområdeforvaltningen

Verneområdeforvaltningen har ansvar for Trollheimen landskapsvernområde og Forollhogna nasjonalpark. Arbeidet deres er knyttet til forvaltningsmessige oppgaver i verneområdene, derav oppfølging av verneforskriften, forvaltningsplanen og besøksstrategi, men også tilrettelegging og formidling.

Lag og organisasjoner

Det er flere frivillige lag og organisasjoner som hvert år gjør mye bra arbeid knyttet til friluftsliv. Eksempler på dette er Barnas Naturverden, grendalagene og idrettslagene.

Beitenæringa

Rennebu er en kommune med stor beiteaktivitet av bufe og rein. Aktiv beitebruk er helt nødvendig for opprettholdelse av kulturlandskapet, som mye av friluftaktiviteten utøves i. Det er viktig at beitenæringa blir hensyntatt ved utøvelse av friluftsliv. På grunn av at det finnes både villrein og tamrein i Rennebu er det viktig å vise hensyn og i vinterhalvåret. Rennebu kommune har nylig utarbeida en beiteplan hvor dette blir belyst.

Utmarkslag/grunneierlag

Grunneierlag og utmarkslag er sammenslutninger av private eiendommer som i hovedsak forvalter disse eiendommene, herunder jakt- og fiskerettigheter. Flere utmarks- og grunneierlag driver skjøtsel og tilrettelegging av kulturlandskap og ferdselsårer.

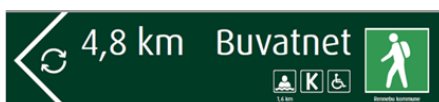
Kommunen

Kommunen har det offentlige ansvaret for at det skal være mulig for alle å drive friluftsliv, og kommunen er øverste arealmyndighet. I henhold til friluftsloven sin § 22 skal kommunen jobbe for å fremme friluftsliv innen sitt område og ivareta allmennheten sine interesser.

3.4 Tilrettelegging for friluftsliv

Tilrettelegging gjennom merking og skilting senker terskelen for utøvelse av friluftsliv, noe som er positivt i et folkehelseperspektiv. Informasjon om allemannsretten, kultur- og naturmiljø og hensyn til vilt og beitedyr, er viktige tema som bør være med i informasjonstiltak.

Ved etablering av skilt og stimerking i Rennebu skal skiltmanualen til [Merkehåndboka](#) brukes. Det er et ønske at det rettes fokus på tilrettelegging av stier i nærområdet i de ulike grendene. Samtidig er det ønskelig å synliggjøre turmuligheter for folk med nedsatt funksjonsevne.

Alle typer tilrettelegging av turstier, som fjerning av vegetasjon og steiner, bygging av klopper og gjerdeklyvere, merking og skilting krever grunneiers tillatelse.

Enkelte tilretteleggingstiltak kan kreve byggetillatelse. Noen tiltak må også oversendes kulturminnemyndigheten for vurdering av behov for arkeologisk registrering.

Ved tilrettelegging og vedlikehold av sti har Miljødirektoratet laget en enkel veileder gjennom [Stiskulen](#). Denne kan være fin å bruke.

Ansvar for skilting av turmål utenfor verneområdene ligger til den enkelte bygd/grend. Mange ulike aktører kan ta initiativ til skilting av turmål, men **all skilting må avklares med berørt grunneier/rettighetshaver**. Kommunen kan med fordel kontaktes for avklaring i forhold til ulike hensyn. Det er viktig at eierskapet til tiltakene er avklart før de igangsettes, slik at det ikke er noen tvil om hvem som har ansvar for oppfølging og vedlikehold i etterkant.

3.4.1 Tilrettelegging i verneområder

I verneområdene kan eksisterende, godkjente merkede stier vedlikeholdes. All oppgradering (klopplegging, etablering av bruer e.l.) og omlegging av eksisterende stier krever sammen med eventuelle nymerkinger dispensasjon fra verneforskriftene før de kan iverksettes.

3.4.2 Infrastruktur

Tilgang og nærhet til ferdselsårene er vesentlig for bruken av dem. For mange er nærturene den viktigste kilden til fysisk aktivitet. Rennebu er en kommune der boligbebyggelsen for det meste er spredt, mange vil derfor ha behov for transport til de ulike startpunktene, derfor er gode parkeringsmuligheter viktig med tanke på tilgjengelighet. Tilrettelegging for parkering er også et virkemiddel som bidrar til kanalisering og ferdsel inn i ønskede områder.

Ferdselsretten er ikke til hinder for at veilag/grunneiere kan kreve avgift for bruk av private veier og parkeringer. Innkreving av slike avgifter krever kommunens tillatelse. I saksbehandlingen vil det bli vurdert om avgiften er rimelig i forhold til vedlikeholdsbehov, og ikke begrenser allmennhetens tilgang.

3.4.3 Vis hensyn til dyra!

Rennebu kommune er en svært landbruksavhengig kommune der utmarka benyttes av sau, storfe, tamrein og vilt. I forbindelse med organisert ferdsel som for eksempel sykkelritt, må man vise særlig hensyn i setergrendene og andre beiteområder da dette kan by på konflikter med beitedyr.

I Rennebu er det spesielle båndtvangsregler. Det er utarbeidet egen [forskrift om båndtvang for hund i Rennebu](#). Der er det vedtatt at det er båndtvang fra 1.april til 31.oktober. Dette skyldes at det er mye bufe på utmarksbeite i tillegg til rein.

Kuvettregler og reinvettregler

Det er utarbeidet plakater med kuvettregler og reinvettregler som sier hvordan en bør oppføre seg når en møter storfe eller rein, (se vedlegg). Disse reinvettreglene gjelder både for tamrein og villrein.

I tiltaksplanen for beiteplan er det noen viktige punkt som angår friluftslivet.

- Eventuelle nye turruter må avklares med beitenæringa, inkludert reindriftsnæringa.
- Rennebu IL trim og sykkel bør minne deltakerne på at det må vises aktsomhet overfor beitedyr, slik at ikke søye og lam splittes.

3.4.4 Om ferdselsretten

Allemannsretten gir i utgangspunkt alle og enhver rett til å ferdes og oppholde seg i utmark uavhengig av hvem som er grunneier. Samtidig har den som ferdes også plikt til å opptre aktsomt, denne plikten kalles sporløs ferdsel.

Organisert ferdsel er når grupper med mennesker utøver friluftsliv sammen. For eksempel guidede grupper, turer organisert av lag og foreninger, og ulike arrangementer som f.eks. friluftskonserter. Slik organisert ferdsel kan kreve grunneiers tillatelse. Det er ikke vanlig å betrakte skoleklasser og barnehager på tur som organisert ferdsel.

Innenfor Forollhogna nasjonalpark kan organisert ferdsel utløse søknadsplikt etter verneforskriftens § 3 punkt 4.2

Eksempler på tiltak som krever grunneiers tillatelse

- ulike typer organisert ferdsel
- hvis du skal sette opp en sperring, samle folk, ha start eller innkomst
- der hvor sammenstimling av folk kan medføre nevneverdig skade eller ulempe

3.4.5 Om sykling og riding

Det er mange muligheter for sykkelturer og rideturer i Rennebu. Du kan, med noen forbehold, sykle i utmark. Det er en del av allemannsretten, dette gjelder likevel ikke for syklister i løp og rideklubber når veien eller stien fører til utmark, da kreves grunneiers tillatelse.

Sykling, organisert bruk av hest eller kjøreturer med hest er ikke tillatt innenfor Forollhogna nasjonalpark, jfr. forvaltningsplan punkt 4.5.4. Bruk av el-sykkel innenfor nasjonalparken er i utgangspunktet ikke tillatt, og slik aktivitet er søknadspliktig på lik linje med motorisert ferdsel innenfor nasjonalparken.

Du kan sykle med el-sykkel de samme plassene som vanlig sykkel, så fremt grunneier ikke uttrykkelig har forbudt bruk av el-sykkel.

Det kan være spesielle regler for bruk av el-sykkel i verneområder.

3.4.6 Om fiske

I Rennebu er det omtrent 500 fiskevann. Flere av disse ligger med kort gange imellom. Nesten alle fiskevann er samlet under Rennebukortet. Fiskekort kan kjøpes hos Bygdasenteret, Inatur, eller på nærbutikkene. Nærmere om fiskeregler finner du på Utmarksrådet sine sider. Rennebukortet omfatter ikke laksefiske i Orkla.

3.4.7 Om motorferdsel i utmark

Motorferdsel i utmark reguleres gjennom motorferdselloven med tilhørende forskrifter og verneforskrifter der det er aktuelt.

Med noen få særlige unntak som f.eks. landbruksnæring og redningstjenesten, må man søke kommunen for tillatelse til motorferdsel.

Det er også viktig å skaffe grunneiers tillatelse.

Grunneier har rett til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

3.4.8. Om preparering av skiløyper

Kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turlag eller turistbedrifter har mulighet til å kjøre opp skiløyper til allmenheten uten søknad til kommunen etter direkte hjemmel nasjonal motorferdselsforskrift § 3 bokstav e. Kommunen kan legge føringer for hvor de preparerte løypene skal gå dersom disse kan komme i konflikt med andre interesser. For at andre enn overnevnte aktører skal ha adgang til å kjøre opp skiløyper, må de søke om tillatelse til dette hos kommunen etter nasjonal forskrift § 6.

Oppkjøring av skiløyper innenfor verneområder krever også dispensasjon fra verneforskriften.

Foto: Evy-Ann Ulfnes

4 Sti- og løypenettet i Rennebu

Turstier

Det er et omfattende nettverk av turstier i kommunen og en god del er merkede stier. Innbyggerne gjør en imponerende jobb med å merke stier og holde dem ved like. En del av stiene i Rennebu er også merket og vedlikeholdt av DNT. Mange stier i både skog og fjell er gamle seterveier, både fra bygda og opp til setrene og mellom setrene. Noen av disse gror igjen, men mange brukes fortsatt som turstier. 42 km av pilegrimsleden går igjennom kommunen. Leden er et kommunalt ansvar der kommunen har skjøtselsavtaler med lokale lag og enkeltpersoner. Pilegrimssenter Dovrefjell har et overordnet ansvar for pilegrimsleden gjennom kommunene Dovre, Oppdal, Rennebu og Orkland.

Skiløyper

Det er milevis med preparerte skiløyper i Rennebu. Noen av løypene er det idrettslagene som står for, andre er det grendalag eller andre foreninger som tilrettelegger. Det er også muligheter for turer utenfor de preparerte løypene. En del løyper finnes på skisporet.no, eller på egne sider for de aktuelle løypeforeningene

Sykkelveier

Det er noen få sykkelruter i kommunen i dag, mange av disse er veger og kjerreveger som er godt egnet for sykkeltur.

Dette ønskes for turstier, skiløyper, rideturer og sykkelturer

- Vedlikehold av merking
- Skilting
- Nye stier/løyper i tilknytning til befolkningen, helst i form av rundløyper.
- Universelt utformet turer i bygdenære områder.

Det er ikke ønskelig med

- Nye merkede stier/løyper som kan komme i konflikt med viktige naturtyper eller sårbare eller truede arter.

5 Tiltaksdel

Generelle tiltak

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Når
Sårbarhetsanalyse	Kommunen vil kartlegge hvor i turnettet det kan oppstå utfordringer med sårbare hensyn som miljø, villrein, og bufe. Dette gjelder både fotturer, sykkelstier og skiturer. Avklar nye turruter med beitenæringa	Rennebu kommune	
Turkartet	Oppdatere turkartet	Rennebu kommune	Ved behov
Sykelområde	Sette ned ei arbeidsgruppe for å se på mulige sykkelstier	Rennebu kommune	Ved behov
Dagsturhytta	Avklare om Rennebu kommune skal ta imot dagsturhytta, og deretter hvor den skal plasseres	Rennebu kommune i samråd med fylkeskommunen	2024 - 2025
Innfallsport/ startpunkt Trollheimen	Avklaring angående innfallsport til Trollheimen i Rennebu. Behov for parkering, bedre skilting til startpunkt til Trollheimen i Jøldalen, Heldalen og ved Minilla i retning Svartdalssetra og Jøldalshytta, infotavle, toalett	Verneområdeforvaltningen i samråd med kommunen	2024-2026
Bålplasser	Etablering av nye bålplasser, spesielt i verneområdet	Verneområdeforvaltningen	Ved behov
Informasjonstiltak	Informere om regelverk for båndtvang og sporløs ferdsel (allemannsretten).	Alle	Årlig
Fiskeplass	Kartlegge aktuelle fiskeplasser som kan tilrettelegges for mennesker med nedsatt funksjonsevne.	Rennebu kommune i samarbeid med andre aktører	Ved behov
Parkering	Kartlegge behov og status for parkeringsplasser, spesielt om vinteren.	Rennebu kommune	
Turer for mennesker med nedsatt funksjonsevne	Kartlegge om det er mulig å få til turer for mennesker med nedsatt funksjonsevne i alle grender. Organisere lett tilgjengelige trimposter i alle grender.	Rennebu kommune I samråd med idrettslag og grendalag	

Avfallshåndtering og sanitær	Kartlegge om det er behov for avfallshåndtering og sanitær på de største utfartsområdene	Rennebu kommune	
Publisering	Viktig at alle tilgjengelige stier, veier og aktiviteter publiseres i en felles oversikt for Rennebu. Sette opp skilt på turstier som er tilgjengelig for alle.	Rennebu kommune I samråd med stiansvarlige	

Foto: Torill Størvold

Gapahuk tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne ved Meåskloppa.

6 Vedlegg

Vedlegg 1: Finansieringsordninger

Støtteordning	Beskrivelse	Mer informasjon	Frist
Spillemidler	Fordeling av spilleoverskudd fra Norsk Tipping. Lag og organisasjoner kan søke om støtte.	Mer informasjon om spillemidlerordningen	15.okt
Miljødirektoratet	Lag og organisasjoner kan søke om tilskudd til friluftaktiviteter. Tiltak i nærmiljø og innsats for barn, unge og grupper som er lite aktive er høyt prioritert.	Miljødirektoratet - Søknadssenter (miljodirektoratet.no)	
SMIL	Spesielle miljøtiltak i landbruket. Det kan søkes om tilskudd for vegetasjonskontroll i gjengrodd landskap, tiltak for ivaretagelse av biologisk mangfold og kulturminneverdier (en sti kan være en gammel ferdselsåre og kulturminne).	Landbrukskontoret SMIL-tilskudd	1.juni
Trøndelag fylkeskommune	Målet for ordningen er å fremme friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen for øvrig, i hele Trøndelag. Gjennom god tilrettelegging skal friluftslivsområdene gjøres lett tilgjengelige og attraktive for allmenhetens friluftsliv.	Støtte til mindre tilretteleggingstiltak	
Gjensidigestiftelsen	For organisasjoner som er registrert i Frivillighetsregisteret	Gjensidigestiftelsen	1.mars og 1.sept
Statskogmillionen	Organisasjoner kan få 5000 eller 10 000 til aktiviteter som stimulerer til økt utøvelse av friluftsliv.	Statskogmillionen	April og august

Vedlegg 2: Kuvettregler

Hvis du møter på kyr når du er ute på tur, så husk å følge

KUVETTREGLENE

1. Hold avstand til dyra og gå utenom flokken
2. Ikke gå mellom dyra. Kyr kan bli pågående og skape uønskede situasjoner
3. Ikke gå bort til kalven. Kua kan gå til angrep for å beskytte den
4. Hunder bør ikke tas med til beitende dyr. Husk båndtvang 1. april til 31. oktober
5. Kyr er nysgjerrige. Blir kuflokken pågående, legg ned det du har i hendene og trekk deg unna. Du kan hente igjen utstyret etter at kyrne har gått
6. Hvis du åpner ei grind, lukk den igjen også! Åpne grunder gjør at dyrene kommer inn på områder de ikke skal være, og som kan være farlig for dem og andre

NORSK FRILUFTSLIV NORDES BONDALAG NIBS TINE geno T4R

Vedlegg 3 Reinnettregler

Kan du unngå å forstyrre rein som går rolig og beiter - gjør det

- Respekter båndtvangsbestemmelsene. Gjør deg kjent med lokale hundeforskrifter. Ferdes du i områder det beiter rein - hold hunden i bånd selv utenfor båndtvangstiden for sikkerhetsskyld
- Unngå ferdsel i kalvingsområder under kalvinga i mai
 - hold lang avstand til rein
 - ser du rein: snu, skift retning og finn ett annet turmål
 - overhold båndtvangen!
- La rein som står på snøfonner/breer i sommervarmen være i fred - de står der for å unngå varmen og plagsomme insekter

Vedlegg 4: Mal tilretteleggingsavtale

AVTALE OM TILRETTELEGGING OG MERKING AV STIER

Avtalen er primært beregnet brukt mellom grunneiere og frivillige organisasjoner, friluftsråd og kommuner ved tilrettelegging og merking av turstier og friluftsbuk i utmark. Dersom stien berører innmark, avtales dette under «spesielle forhold».

Dersom stien ligger innenfor verneområde kreves det tillatelse til merking og andre tiltak, jfr verneforskrift. Større tilretteleggingstiltak kan kreve byggesaksbehandling. Dette avklares med kommunen før igangsetting av tiltak.

Avtalen tar sikte på å legge til rette for et godt sti- og løypetilbud for ulike former for fysisk aktivitet året rundt. Tilretteleggingen skal skje på en måte som er tilpassa behovene til allmenheten. Tilretteleggingen skal føre til minst mulig ulempe for grunneieren sin næringsmessige utnytting av eiendommen

Avtalepartene:

Grunneier _____	Tilrettelegger _____
Gnr/bnr _____	v/leder _____
Adresse _____	Adresse _____
Postnr. og poststed _____	Postnr. og poststed _____
Tlf. _____	e-post _____
Tlf. arb. _____	e-post _____

1. Avtaleområde/omfang

Avtalen gjelder følgende strekning(er):

2. Definisjon

Med turstier menes her traséer for ferdsel til fots som er ryddet for vegetasjon, men uten eller liten grad av opparbeidelse av grunnen. De er vanligvis merket, og bredden er minimum 0,5 meter. Den eller de stier som omfattes av avtalen, er markert på vedlagt kart.

Tilrettelegger er den/de som er ansvarlig for turstien/området.

3. Rydding, merking og skilting

Tilretteleggeren gis rett til og har ansvar for rydding, merking og skilting av turstier slik det framgår av vedlagte kart (jf pkt 2), samt vedlikehold av denne (jfr. pkt. 4). Dette skal skje på en slik måte at det ikke medfører skade på skog og omfatter normalt:

- Rydding av vegetasjon i traseen. Stien kan ryddes i inntil 2 m bredde mellom trestammene alt etter forholdene på stedet. Felling av trær krever særskilt samtykke fra grunneieren.
- Mindre tiltak i grunnen (fjerning av stein og stubber, enkle tiltak for å lede vannsig), samt utlegging av bru/klopp eller kavlelegging.
- Merking som kan bestå av maling på trær, varde eller stake/påle som er satt ned i bakken.
- Skilting og oppsett av informasjonstavler som kan settes opp der det er behov for slike.
- Plassering av tavler skal godkjennes av grunneier og mulig fellesbruk vurderes.

Rydding, merking og skilting skal skje i samsvar med Merkehandboka utgitt av Den Norske Turistforening, Friluftsrådernes Landsforbund og Innovasjon Norge, 2013.

Der stien krysser gjerder som er nødvendige for dyrehold, skal tilretteleggeren sørge for at det etableres selvlukkende grind, ferist eller gjerdeklyv. Tilrettelegger skal gå i dialog med beitelag(et) i området som tiltaket berører. Dette for å innhente synspunkt fra beitenæringa på tiltaket og for å få innspill på hvordan tiltaket kan utføres til det beste for begge parter.

4. Vedlikehold

Tilretteleggeren gis rett og har ansvar for å vedlikeholde merkingen, stien og de innretninger som er anlagt som ledd i denne. Tilretteleggelsen skal da følge samme regler som i pkt. 3.

Tilrettelegger har ansvaret for rydding av søppel. Tilrettelegger påtar seg ansvaret for et visst oppsyn med mer besøkte rasteplasser, særlig med hensyn til trefellinger, kvistbryting, bålrensning, forsøpling o.l. som kan skade grunneiers interesser eller naturgrunnet. Eventuelt grovt skadeverk skal meddeles grunneier umiddelbart for videre oppfølging.

5. Skogsdrift og annen næringsutøvelse

Grunneierens næringsutøvelse begrenses ikke av avtalen. Før igangsetting av arbeid som vil vanskeliggjøre bruk av stien, skal grunneier varsle tilrettelegger, som om nødvendig sørger for informasjon til brukerne. Om nødvendig blir partene enige om midlertidig omlegging av stien. Det vises for øvrig til Skogbruksloven og eventuell skogsertifisering for eiendommen.

6. Omlegging av stien

I avtaleperioden kan både grunneieren og tilretteleggeren kreve omlegging av stien når det er nødvendig av hensyn til grunneier eller friluftsbrukerne. Slik omlegging krever enighet mellom partene, men samtykke skal ikke kunne nektes uten saklig grunn.

7. Erstatning

Det ytes ikke erstatning til grunneieren for de tiltak avtalen omfatter. Der merking og tilrettelegging medfører dokumentert økonomisk tap for grunneieren, kan det ytes erstatning etter særskilt overenskomst, som skal framgå av punkt 11.

8. Varighet

Denne avtalen gjelder i 10 år og fornyes automatisk for 10 år av gangen dersom ingen av partene har sagt den opp ett år før avtaletidens utløp.

9. Opphør

Ved opphør av avtalen plikter tilretteleggeren å fjerne anlegg, skilt og andre innretninger, med mindre annet er avtalt. Samtidig forplikter tilretteleggeren seg til å avlyse eventuell tinglysning.

10. Tvister

Eventuelle tvister om forståelsen av denne avtalen skal avgjøres ved voldgift i hht. reglene i Tvistemålslovens kap. 32.

11. Spesielle forhold

Sted: _____, den ____ . ____ . _____

Grunneier

Tilrettelegger

Et eksemplar av denne avtalen skal leveres til Rennebu kommune, Myrveien 1, 7391 Rennebu, eller per e-post til postmottak@rennebu.kommune.no

Tinglysing

Dersom partene finner det formålstjenlig kan denne avtalen tinglyses som heftelse på eiendommen gnr _____, bnr _____ på tilretteleggerens bekostning.

Sted: _____, den _____._____.

Grunneier

Tilrettelegger

Kontaktinformasjon grunneier (navn, adresse, tlf., e-post):

Kontaktinformasjon tilrettelegger (navn, adresse, tlf., e-post):

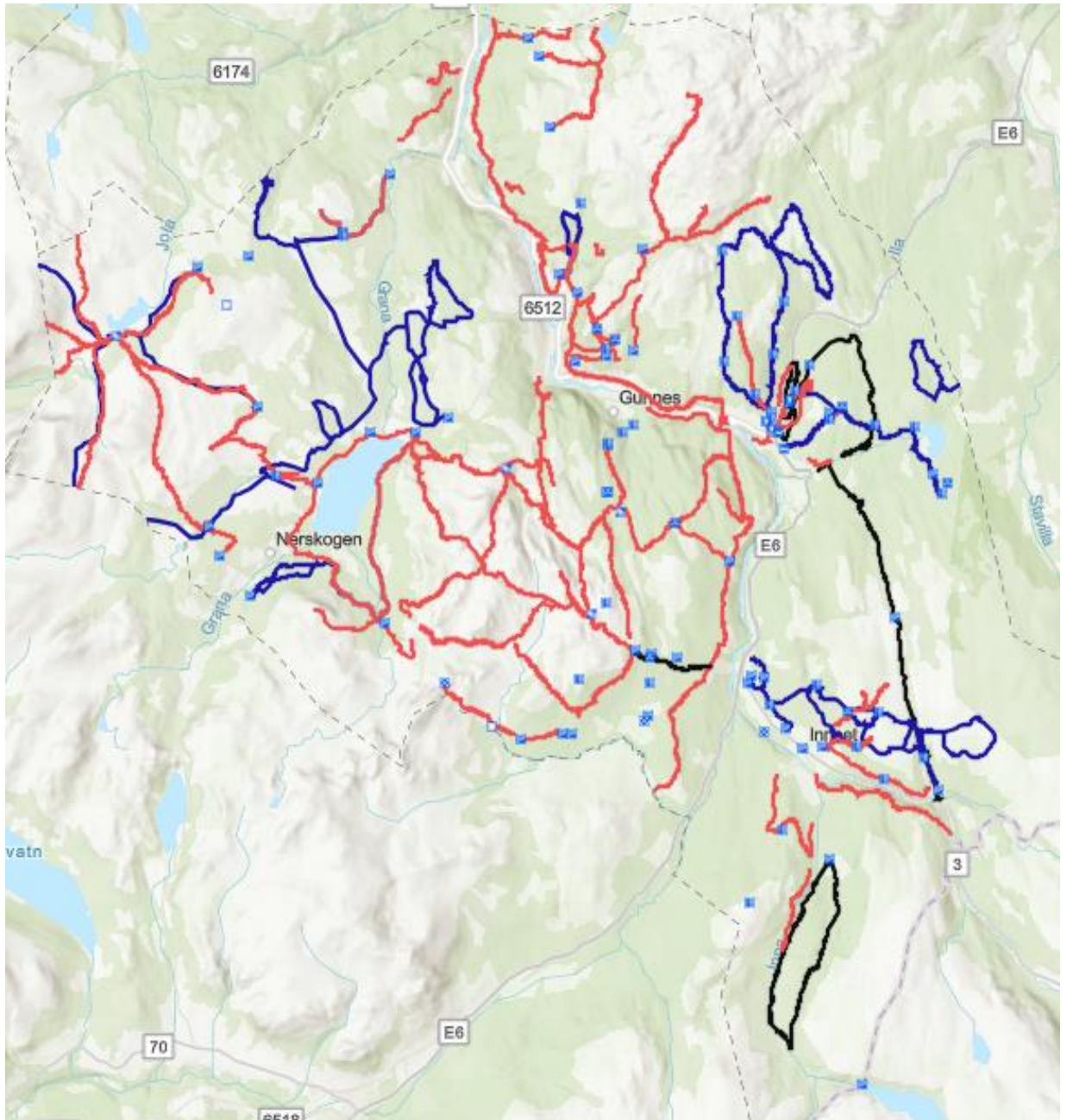
Avtalen er anbefalt av Den Norske Turistforening, Friluftsrådernes landsforbund, Friluftslivets fellesorganisasjon, Norges Fjellstyresamband, Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund, Nordskog og Norsk Bonde og Småbrukarlag. Tilrettelegging og merking skal utføres i henhold til anbefalingene i Merkehåndboka. Lokale tilpasninger og justeringer er gjort etter diskusjoner i referansegruppa

Vedlegg 5: Tiltaksdel

Det er laget et eget vedlegg som viser stier og tiltak.

Plankart – sti og løypeplan

Kilder

[Merkehåndboka](#)

[Bærekraftsplakat for friluftslivet](#)

[Plankart](#)

[6568_Skiltmanual_Oppdatert_2023.indd \(merkehandboka.no\)](#)

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/friluftsliv/stiskulen/>

Foto Evy-Ann Ulfnes